

פרק 45 ❓ קיסר אדום: האריה מתעורר

<https://greatgame.blog/wp-content/uploads/2021/10/episode-45.mp3>

להורדת הפרק ❓ [קישור](#).

להאזנה ב-itunes: [קישור](#).

להאזנה ב-spotify: [קישור](#).

וגם ב-youtube: [קישור](#).

ערך את הפרק והלחין את המוסיקה ❓ [גיא שילה](#).

הענק הסיני מתעורר ❓ ואיתו מתעוררת מחדש מרכז אסיה. כמדינה בעלת קו חוף עצום, עם שטח ענק ואוכלוסייה גדולה, סין היא ענק שמכובד משקלו משנה את הזירה הבינלאומית. כיצד היא עושה זאת? ומה היא מפחדת שהענק השני, ארה"ב, יעשה לה? הכול בפרק היום. בואו נתחיל.

דיברתי בפרק הקודם על מדינת המשטרה של שינג'יאנג, האינטרסים הסינים במחוז והיחס שמחוזות פרובלמטיים נוספים עלולים לקבל מבייג'ין, כמו למשל הונג קונג. ראינו איך סין מנצלת את תעשיית ההיי-טק שלה בשביל לשלול זכויות פוליטיות, בקו אחד עם העמדות של המשטר על כך שגשוג חשוב מחירות וזכויות כלכליות חשובות מזכויות פוליטיות.

בפרק היום אנחנו מתחילים לפנות החוצה, אל היחס של סין אל העולם. הודות לניתוח שכבר עשיתי של הבסיס הרעיוני של שי והמפלגה הקומוניסטית, הבסיס ההיסטורי והפוליטי שהם עומדים עליו, אנחנו נוכל לבנות את הגישה של סין לעולם מעקרונות בסיסיים. נוכל להבין מדוע בזירות מסוימות סין אגרסיבית מאוד, כמו בים סין הדרומי וטאיוואן, ובזירות אחרות היא דווקא ידידותית ומחפשת שיתוף פעולה, כמו ב"דרך המשי החדשה" ובאפריקה.

הפרק היום יוקדש לבנייה של הגישה הגיאוגרפית של סין ממה שכבר למדנו עליה. אנחנו נבנה אותה ולא ננתח אותה, משום שבתהליך האקטיבי של בנייה אנחנו "נכנס" לראש של שי ג'ינפינג וההנהגה הסינית הבכירה. בפרק הזה נתמקד בהשלכות של הגישה הגיאוגרפית של סין על מזרח אסיה, בעוד בפרקים הבאים נראה כיצד היא מתבטאת באירו-אסיה ומעבר לה.

ואנחנו מתחילים, איך לא, במה סין רוצה.

מהעניינים שלו

אסטרטגיה משרתת מטרות, ומטרות נובעות מרצון. בשביל להבין את הגיאואסטרטגיה של סין, אנחנו חייבים להתחיל ממה סין רוצה. הבהרתי בתחילת הסדרה שכאשר אני אומר "סין" אני מתכוון ל"מפלגה הקומוניסטית של סין", ספציפית לקודקוד הכוח שלה הלשכה הפוליטית ועוד יותר ספציפית לשי ג'ינפינג.

חשוב לי כאן לסייג ולהבהיר ששי ג'ינפינג הוא כנראה האדם החזק ביותר בסין אך הוא לא היחיד בה. גם אחרי [הטיהור הגדול](#) שי עדיין נאלץ לחלוק את כוחו בפסגה עם המחנות היריבים של חו ג'ינטאו וג'יאנג דָּזְה-מִין. שי לא יכול לעשות ככל העולה על רוחו. אני מקווה שעוד אפתח את הנקודה הזו, אך כרגע חשוב להדגיש ששי הוא מצד אחד לא שליט בלתי מעורער ומצד שני הוא גם לא מנהיג סמלי בלבד. כניסה לנעליים שלו לכן לא רק מפשטת לנו את התהליך של לחשוב על מה סין רוצה, היא גם קרובה למה שקורה בפועל ² שי הוא המעצב הראשי של המדיניות הסינית.

אז מה שי רוצה? טוב, בואו נתמצת רגע את הנרטיב ההיסטורי של שי: לפני 170 שנה, סין הייתה כוח עולמי, אם לא ה-כוח העולמי. היא הייתה אימפריה חזקה ומשגשגת, שתרמה רבות לעולם אם במדע, טכנולוגיה או תרבות. אולם עקב אויבים מבית ומחוץ, בגלל מרידות בפנים ותוקפנות מבחוץ, האומה הסינית נפלה וחוותה את "[מאה שנות השפלה לאומית](#)". מאה שנות ההשפלה הסתיימו כשהמפלגה הקומוניסטית ניצחה את האויבים מבית ומחוץ והקימה את הרפובליקה העממית של סין ב-1949. הודות להצלחתה למפלגה יש עכשיו את המנדט הפוליטי להנהיג את האומה סינית אל תחייה לאומית, שתחזיר את ימי הפאר של העבר ותשיב את סין למקומה הטבעי במרכז העולם.

רק מהנרטיב ההיסטורי הזה אנחנו יכולים להסיק מספר מסקנות, שעמדתי עליהן בהרחבה בפרק 38 "[החזון של שי](#)": ראשית, המקום הטבעי והרצוי של סין הוא במרכז העולם. אם הוא לא היה טבעי, לא היינו רואים רצון לחזור אליו. אף אחד בבריטניה לדוגמה לא חושב שלונדון צריכה שוב לשלוט על רביעית מהעולם. האימפריה אינה נתפסת עוד כמצב הטבעי והרצוי של בריטניה. עבור שי סין כמרכז העולם הוא המצב הטבעי והרצוי, מצב ממנו סין נפלה. מה שמביא אותי למסקנה השנייה.

אם סין נפלה מהמצב הטבעי, חייבות להיות סיבות לכך. שי מציין שתי סיבות: מרידות מבפנים ואויבים מבחוץ. זה אומר שסין חייבת: א' להילחם בחוסר יציבות מבית ו-ב' להתגונן מאויבים מבחוץ. אם ננסח זאת כמסקנה סין חייבת להיות חזקה בפנים ובחוץ, לשמור על עצמה מבפנים ומחוץ. ההיסטוריה האישית של שי מעצימה את המסקנה הזו, לאור הילדות שלו בצל המהפכה התרבותית של מאו. שי ג'ינפינג חווה על בשרו חוסר יציבות והוא לא מתכוון לחזור על החוויה.

מסקנה שלישית היא שסין רואה את עצמה קורבן. זו מסקנה חשובה מפני שמי שרואה את עצמו כקורבן מניח שכל פעולה שהוא עושה לתקן את מה שקרה לו היא מוסרית. הוא גם נהיה רגיש מאוד למה שהוא רואה כפגיעה באינטרסים שלו או בכבודו. התקפי הזעם של סין יכולים להיות

מוסברים על בסיס התפיסה הזו.

אז שי ג'ינפינג מאמין שסין נפלה קורבן לאויבים מבית ומחוץ ועל המפלגה הקומוניסטית מוטל כעת המנדט להשיב את האומה הסינית למקומה הראוי במרכז העולם. השיבה הזו היא "חלום התחייה הלאומית", "החלום הסיני" ששי מרבה לדבר עליו.

כבר כאן חשוב לשים לב שחלום התחייה הלאומית הוא קודם כל חלום התחייה של האומה, לא של כל פרט ופרט בה. המטרה היא לא שכל אזרח סיני יהנה מחירות ושפע, אלא שהאומה הסינית ☐ שזהה עם המדינה הסינית ☐ תחזור לכוחה, השפעתה ושגשוגה. השגשוג הכלכלי של הפרטים באומה הוא יעד משנה, תוצאה נלוות לתחייה הלאומית.

חשוב להדגיש את הנקודה הזו מפני שכשנתקדם בסדרה, אסור לנו לטעות ולשכוח שההנהגה הסינית קודם כל מחויבת לעצמה. המפלגה הקומוניסטית הסינית דואגת בראש ובראשונה לשימור של עצמה, ולשם כך היא מעוניינת להשיג רווחה כלכלית יחסית לעם שלה. אם המפלגה תעמוד בפני הברירה של לחדול או להחזיר את הדיקטטורה המפלגתית בכל כוחה, היא כנראה תבחר באחרונה. חשוב שהנקודה הזו תהיה לנו תמיד ברקע כשאנו מנסים לחזות את ההתנהגות הסינית.

אז חלום התחייה הלאומית הוא חלום התחייה של האומה, החזרה לעבר בו סין הייתה כוח עולמי. אבל חלומות לא מספיקים ☐ איך סין תגשים את החלום? איך היא תשוב להיות מרכז העולם? היא קודם כל צריכה כוח צבאי חזק, שיוכל להגן על המולדת הסינית מפני תוקפנות זרה ואויבים מבית. שנית, היא צריכה כלכלה משגשגת שתוכל לקיים את הכוח הצבאי ולשמור על היציבות הפוליטית במדינה ע"י דאגה לרווחה החומרית של העם, בקנה אחד עם "מנדט השמיים". שלישית, הכלכלה חייבת להיות עצמאית עד כמה שניתן, עם תלות מינימאלית בגורמים חיצוניים. הכלכלה הסינית חייבת להיות עצמאית בשביל למנוע מנופי לחץ כלכליים על סין. כלכלה עצמאית גם נתונה תחת השליטה המלאה של המפלגה הקומוניסטית, שיכולה לוודא שכוחות זרים אינם מסתננים למשק הלאומי ומערערים את כוחה. כהערת אגב אעיר שהממשל הקומוניסטי במעשה הזה משחזר את טעויות העבר של קיסרות צ'ינג, יוצר זרימה חד כיוונית של הון וסחורות ומביא על עצמו את זעמה של מעצמת העל הנוכחית. אבל לא נתעמק בזה כרגע.

העלייה הכלכלית תביא בהכרח גם לחזרה שלה למרכז העולם. למה? מפני שלפני 200 שנה סין הייתה במרכז העולם משום הכוח הכלכלי שלה. סין לפני 200 שנה הייתה המדינה המאוכלסת בעולם והכלכלה הגדולה בה. הסינים מתייחסים ליחס בין אוכלוסייה לכלכלה באופן כמעט מתמטי: אם אוכלוסיית סין גדולה פי 5 מאוכלוסיית ארה"ב, אז גם כלכלת סין אמורה להיות גדולה פי כמה מזו של ארה"ב. כשסין תהיה שוב מרכז הכובד הכלכלי של העולם, היא תהיה שוב במרכז ☐ כולם ירצו גישה לשוק העצום שלה, כולם ירצו קשרי מסחר איתה והיא תהיה שוב חזקה ומשגשגת.

זאת אומרת אם ארה"ב לא תחנוק אותה קודם.

ירידתה של אימפריה

החזרה של סין למרכז העולם היא בעלת משמעות היסטורית. הסדר העולמי הנוכחי שלנו, הסדר שארה"ב ובעלות בריתה גיבשו אחרי מלחמת העולם השנייה, גובש כשסין הייתה מוכה ומושפלת. ב-2000 השנים בהן המערב הפך להיות הכוח הדומיננטי בפוליטיקה העולמית, סין נדחקה לשוליים של העולם, צבאית, כלכלית ופוליטית. רק בסוף המאה ה-20 סין התחילה לשוב לכוח הכלכלי שהיה לה בתחילת המאה ה-19.

הסדר העולמי הישן עוצב כשאימפריה הייתה מרכז תעשייתי משמעותי, ויחסי המסחר החשובים ביותר היו בין אימפריה לארה"ב באוקיינוס האטלנטי. מטה האו"ם נמצא בניו-יורק, 3 מתוך 5 החברות הקבועות במועצת הביטחון הן מדינות מערביות, ולמדינות מערביות דומיננטיות גם בבנק העולמי וגם בקרן המטבע העולמית.

המקום בו הכי ברורה הדומיננטיות המערבית, ספציפית הדומיננטיות של ארה"ב, היא בדולר כמטבע עולמי. לא משנה אם אתם קונים נפט במפרץ הפרסי, חיטה באוקראינה או סמים בקולומביה, אתם כנראה משתמשים בדולר. הדולר מהווה כ-62% מכל עתודות המט"ח של הבנקים המרכזיים בעולם ומשמש ב-90% מהמרות המט"ח בעולם [מקור]. הדומיננטיות של הדולר היא הבסיס שמאפשר לארה"ב להפעיל בצורה כה אפקטיבית סנקציות כלכליות נגד יריבות, צעד שהיא מבצעת יותר ויותר בשנים האחרונות [מקור].

אז דמיינו שאתם עכשיו יושבים בווינגטון ואתם רואים איך הסדר העולמי שנתן לכם דומיננטיות, שקיבע אתכם כמעצמת העל היחידה של העולם, משתנה. אימפריה יורדת בחשיבות הכלכלית שלה בעוד מזרח אסיה ובמיוחד סין עולות כלכלית. הבעיה העיקרית שלכם עם זה היא שאתם מאבדים את חוסר הסימטריה של הסדר הישן: בסדר המערבי הישן, המדינות האירופיות תמיד היו קטנות וחלשות יותר מארה"ב. ארה"ב הייתה הענק היבשתי, הדמוגרפי, הכלכלי והצבאי. זה היה תמיד המקל מעל האירופים, מקל שעכשיו טראמפ משתמש בו להוציא הסכמים נוחים יותר מהאירופים. אבל המקל תמיד היה ארה"ב תמיד הייתה הענק בסדר המערבי הישן.

העלייה של סין יוצרת סימטריה מסוימת. סין לא קטנה כמו צרפת, גרמניה או בריטניה. היא ענק יבשתי ודמוגרפי בדיוק כמו ארה"ב. תוסיפו לזה כוח כלכלי בסדר גודל של ארה"ב ויש כאן מעצמה שיכולה להתמודד עם ארה"ב בזירה הבינלאומית. והיא מתמודדת עם הסינים תחת שי ג'ינפינג התחילו לאתגר את הסדר העולמי הישן. הם הקימו את הבנק האסיאני להשקעות תשתית (Asian Infrastructure Investment Bank, AIIB) כגרסה סינית לבנק העולמי [מקור]. והם מנסים לקדם את היואן כמטבע גלובאלי דומה במעמדו לדולר, אם ע"י הכנסתו לסל המטבעות של קרן המטבע העולמית או פתיחת חוזים עתידיים לנפט ביואן.

הסינים מערערים את הסדר המערבי הישן ומתחילים, מעצם כובד משקלם, להזיז אותו לכיוונם.

בניגוד לאירופה, הם בעלי רצון פוליטי אחד, היכול לקדם באופן אפקטיבי את האינטרסים הכלכליים, הביטחוניים והמדיניים שלהם. שינוי כזה בהכרח מחליש את כוחה היחסי של ארה"ב, כי היא כבר אינה השחקן היחיד במגרש, היא אינה יכולה עוד לפעול באופן עצמאי לחלוטין, והיא תהיה חייבת להתחשב באינטרסים של הסינים.

הסינים אגב רואים בזה את המצב הרצוי. הסינים רואים את מצבם הטבעי כמרכז העולם, והם מצפים מארה"ב להתחשב באינטרסים שלהם ולחלוק איתם את ההשפעה בזירה הבינלאומית. מבחינת הסינים הרעיון שהם עולים וארה"ב מפנה להם מקום בפסגה [2] לא בהכרח מותרת על מקומה, אך בהחלט מותרת על הבלעדיות שלה בפסגה [2] הוא טבעי והגיוני.

הבעיה שבשביל האמריקאים מה שנראה לסינים כטבעי הוא לכל הפחות תחרות אסטרטגית בשביל ארה"ב, אם לא איום אסטרטגי עליה. מנקודת מבטה של ארה"ב סין היא מדינה אוטוקרטית, קומוניסטית, שמנצלת את הסדר הישן בשביל להתעצם בצורה לא הוגנת. והאמריקאים צודקים [2] סין מנצלת את הכלכלה הגלובאלית תוך שהיא אינה חולקת נורמות של שוק חופשי ושלטון חוק תקין. ההתערבות הממשלתית המאסיבית בכלכלה [ראו כאן], הדריסה של זכויות אדם פוליטיות בשם זכויות אדם כלכליות [ראו כאן], המניפולציה של המטבע, הסבסוד של חברות בשביל שיתחרו בחברות מערביות [2] סין חברה בסדר הישן אך מנצלת אותו בשביל ההתחזקות האישית שלה. אפשר להתווכח אם כלכלות מתקדמות כמו ארה"ב לא עשו דברים דומים בתחילת דרכם, אך הוויכוח מפספס נקודה חשובה [2] סין חברה בסדר העולמי בתקופה בה פעילות כזו אינה מקובלת, והיא עצמה חתומה על אמנות כמו זו של ארגון הסחר העולמי האוסרות על פעילות כזו. גם אם פעם הזירה הבינלאומית הייתה ג'ונגל, היום היא אינה כזו. לטעון שההצדקה להפרת נורמות בינלאומיות היא ש"הם עשו זאת קודם" [ראו כאן] דוגמה לטיעון כזה] היא ילדותית ופוגעת בנורמות שהן הבסיס של הכלכלה הגלובאלית שלנו. אבל אני סוטה מהנושא.

נחזור לענייננו [2]

העלייה של סין מאיימת על הדומיננטיות האמריקאית, אם כמתחרה ואם כיריבה ממש. היא משנה את הסדר העולמי הישן, מערערת על יסודות הכוח של ארה"ב ובניגוד לאירופה או רוסיה יש לה את המשקל הדמוגרפי והכלכלי להתחרות עם האמריקאים. השאלה המעניינת אבל היא לא מה ארה"ב תעשה, אלא מה סין חושבת שארה"ב תעשה בשביל למנוע את עלייתה והגשמת חלום "התחייה הלאומית".

האתגר הימי

בואו ונחזור לנעליים של שי ג'ינפינג בבייג'ין. אנחנו מסתכלים על סין, הענק של אסיה, ואנחנו שואלים שאלה פשוטה [2] מה נקודות החולשה של סין שארה"ב יכולה לנצל בשביל להפיל אותה?

טוב, יש כמובן את החולשות הפנימיות של כל דיקטטורה רב-אתנית: התקוממות עממית ומחוזות

בדלנים. הסינים חושדים כמו הרוסים שלאמריקאים יש את היכולת, הרצון והניסיון ביצירת התקוממות עממית ספונטאנית, במטרה למוטט מדינה. יש סיבה שבכירים בממשל כינו את ההפגנות בהונג קונג "מהפכת צבע" [מקור]. זה שם קוד, שמשמש את הרוסים באופן נרחב, לקטלג הפגנות כפעילות עוינת של הממשל האמריקאי. הרחבתי בנושא בפרקים על מלחמה היברידית ואני מזמין אותכם לעיין בהם [כאן].

אנחנו אבל נתמקד החוצה, בחולשות החיצוניות של סין. סין על אף כל הגודל שלה, היא בעיקרה מדינת חוף [2] רוב האוכלוסייה והכלכלה מרוכזת בחוף המזרחי של סין. מדובר בחוף עצום באורכו, כ-14,500 ק"מ [מקור], הנמתח מחצי האי הקוריאני בצפון עד ווייטנאם בדרום. קו החוף הארוך והנוח ברובו אפשר לסין להפוך למעצמת ייצוא, משום שהוא חיבר אותה למסחר הימי הבינלאומי שבו עוברות רובן של הסחורות בעולם [מקור]. סין גם תלויה במסחר הימי בשביל ייבוא, במיוחד של נפט מאיראן, ערב הסעודית, ברזיל ואנגולה [מקור]. בסה"כ כ-56% מהייבוא הסיני ו-60% מהייצוא הסיני עוברים דרך הים. במיוחד יש חשיבות לים סין הדרומי, שכ-39% מכל המסחר של סין עובר דרכו [מקור].

התלות של סין בים היא משמעותית, אם למסחר ואם לדלקים מאובנים וחומרי גלם לכלכלה שלה. רצה הגורל וארה"ב, היריבה של סין, היא מעצמה ימית עולמית, עם הצי החזק בעולם. נוסף על זה ארה"ב גם שולטת בשרשרת האיים לכל אורכו של החוף הסיני.

אסביר [2] משום הגיאוגרפיה של מזרח אסיה, המרחב הימי של סין לכוד בשני ימים מרכזיים [2] ים סין המזרחי וים סין הדרומי. ים סין המזרחי ממוקם בצפון מזרח סין, היכן שממוקמות בייג'ין ושנגחאי. הים הזה מוקף ממזרח ע"י דרום קוריאקה ויפן, שתי בעלות ברית של ארה"ב עם נוכחות צבאית אמריקאית. ים סין הדרומי, שכשמו ממוקם בדרום סין, כולל את המרכזים של הונג-קונג, גואנגדונג ומקאו. כאן לאמריקאים יש נוכחות בפיליפינים, סינגפור וטיפה רחוק יותר באוסטרליה (אם אתם לא מצליחים לדמיין את כל זה מאוד ממליץ לכם להיכנס לאתר, שם תוכלו לראות מפה של כל מה שאני מתאר). לא משנה לאיזה כיוון סין תסתכל בים [2] צפונה, דרומה, מזרחה [2] היא תראה את ארה"ב ובעלות בריתה.

[מקור](#)

החשש הסיני שארה"ב תנצל את העליונות הימית שלה בשביל לשבש את תנועת האוניות אל סין או מסין. בתרחיש היפותטי כזה ארה"ב תנצל אירוע כמו ההפגנות בהונג-קונג או התנגשות ספינות בים סין הדרומי כתירוץ להטיל מצור ימי על סין. המטרה לא תהיה להרעיב את הסינים [2] זה לא אפשרי פרקטית ואסור לפי החוק הבינלאומי [2] אלא לפגוע כלכלית בהם. ארה"ב לדוגמה תוכל לעכב ספינות נפט וחומרי גלם מלהגיע למפעלים סינים, גורמת נזק של מיליונים באיחורים וביטול הזמנות. היא גם תוכל לעכב או אפילו לעצור ספינות עם סחורות סיניות, שוב גורמת לנזק של מיליונים ליבואנים שמצפים למשלוחים. לאורך זמן המצור עלול להביא יצרנים להוציא את מפעליהם מסין בשביל לצמצם נזקים ולנתק את סין מהכלכלה הגלובאלית. לאט

ובהתמדה ארה"ב תוכל לחנוק את היריבה הכי גדולה שלה מאז בריה"מ.

עכשיו אני יודע מה אתם רוצים להגיד: "ניצן זה הזוי! הרי ברור שארה"ב לא תטיל מצור על סין בשביל לחנוק אותה! זה תרחיש לא אפשרי". אני רוצה להזכיר לכם חברים שלא רק שהתרחיש הזה אפשרי, הוא גם קרה [2] מלחמת האופיום הראשונה, אירוע הפתיחה של "מאה שנות השפלה", הייתה מלחמה מערבית נגד סין בגלל גרעון מסחר לטובת סין. האימפריה הגדולה של צ'ינג הובסה, הושפלה והתמוטטה מפני שהמערב ניצל את היתרון הצבאי שלו בשביל להשיג יתרון כלכלי.

אם בפועל נקודת המבט ההיסטורית הזו מדויקת או לא זה משנה [2] ההנהגה הקומוניסטית מחפשת לקחים מההיסטוריה, והלקח מ"מאה שנות השפלה" הוא מאוד ברור: אם סין לא תהיה חזקה מספיק להגן על עצמה, עלולים לחנוק אותה. כשבאים לעסוק באסטרטגיה לאומית, אי-אפשר להתבסס על הרצון הטוב של היריב והחוש המוסרי שלו. המפלגה הקומוניסטית לא יכולה פשוט לקוות שמעכשיו ועד סוף הימים ארה"ב תתחרה בה רק בדרכי שלום וסובלנות. כי מספיק שהיא תטעה פעם אחת בשביל לסיים אותה, ואת חלום התחייה של האומה הסינית.

אז מה התשובה הסינית לעוצמה האמריקאית?

דרקון ימי

בואו נעשה סיכום קצר של כל מה שדיברנו עליו עד עכשיו: סין מעוניינת לעלות מחדש כמרכז עולמי. באופן טבעי עלייה כזו יוצרת חיכוך עם מעצמת העל הנוכחית. ניסיון העבר המר של הסינים מכריח אותם להניח שהאמריקאים עלולים לחנוק אותם ע"י מצור ימי ולהפסיק את העלייה שלהם.

מה בייג'ין יכולה לעשות בשביל למנוע את המצור?

כמה דברים: ראשית, היא יכולה להקטין את החשיבות של מסחר ימי לכלכלה שלה. אנחנו עוד נדבר בהרחבה שאחת המטרות של "דרך המשי החדשה" היא לייצר נתיב מסחר עוקף אוקיינוס בין סין לאירופה, נתיב מסחר שיהיה כמה שיותר רחוק מכוחות אמריקאים. במצב כזה גם אם מצור ימי יהיה, הוא לא יהיה אפקטיבי ולכן יורדי הסיכויים שהאמריקאים יטילו אותו מלכתחילה [2] כי למה להסתכן במלחמה בשביל צעד שלא ברורה היעילות שלו? הסינים בעצם פותרים את בעיית המצור ע"י שינוי יסודי של הצורה בה הם עושים מסחר.

שנית, בייג'ין יכולה לאבטח את נתיבי המסחר שלה. הסיכוי שמישהו יפריע לספינה סינית קטן יותר אם בקרבת מקום יש צוללות סיניות או משחתות. לשם כך סין צריכה צי גדול, ביחד עם בסיסים לוגיסטיים לאורך נתיבי המסחר שלה מים סין הדרומי עד הים האדום. לסין כבר היום יש נוכחות צבאית בג'יבוטי בקרן אפריקה [מקור] והיא מקימה מספר נמלים באוקיינוס ההודי [2] כולל בפקיסטן, סרי לנקה ומפרץ באנגל [2] שיוכלו לתמוך בפעילות של הצי הסיני בעתיד [מקור].

היא גם מחזקת כל הזמן את הנוכחות הצבאית שלה בים סין הדרומי, בין השאר בשביל למנוע שיבוש של תנועת האוניות שלה שם.

שלישית, בייג'ין יכולה להגביל את מרחב הפעולה של הצי האמריקאי ע"י העלאת המחיר של הסלמה. בשביל להסביר למה הכוונה, אני רוצה שנדמיין ביחד תרחיש היפותטי:

דמיינו שמחר בבוקר ספינה של צי ווייטנאם מתנגשת בספינת משמר החופים של סין. משרד החוץ הסיני קורא להתנגשות "פעולה תוקפנית ברורה", שפוגעת בריבונות של סין בים סין הדרומי. משרד החוץ של ווייטנאם לעומתו טוען שספינת משמר החופים היא שהתנגשה בספינת הצי, ושכלל **סין היא זו שמפרה** את הריבונות של ווייטנאם בים סין הדרומי. הסינים במחאה שולחים עוד ספינת משמר חופים, הפעם מלווה במשחתת. הווייטנאמים שולחים משחתות משלהם לסלק את הסינים. כל אחד מהמפקדים צועק על השני שיסוג, הם מתחילים לתמרן קרוב יותר ויותר אחד לשני, עד שהמתיחות והלחץ גורמים למלחים בשני הצדדים לפתוח בירי. יש הרוגים בצד של סין, יש הרוגים בצד של ווייטנאם.

תקרית הירי היא הזדמנות היסטורית לסיין: היא יכולה להשתמש בה בשביל להכות את הצי של ווייטנאם ולהשתלט על עוד שטח בים סין הדרומי. הווייטנאמים, נחושים עד כמה שיהיו, לא יעמדו מול מלוא הכוח של סין. רק מה? אם נושאות המטוסים של הצי השביעי יחליטו להתערב [?] מה שסביר שיקרה [?] סין תובס. מה שהיה אמור להיות הרגע בו בייג'ין מאלפת את הווייטנאמים יהפוך לתבוסה הראשונה של הצי הסיני במאה ה-21. לא נעים.

הדרך למנוע את זה, למנוע התערבות אמריקאית והסלמה בסכסוך בין סין לווייטנאם, היא לאיים על נושאות המטוסים של האמריקאים. על סיפון כל נושאת מטוסים משרתים כ-6,000 איש. אם נשיא אמריקאי ידע שבגלל התערבות בסכסוך בין סין לווייטנאם 6,000 מלחים אמריקאים עלולים למצוא את מותם במכה אחת הוא יהסס להתערב מלכתחילה. וודאי שהוא יגנה את סין, יציע תמיכה לווייטנאם, אולי אף יפעל בערוצים דיפלומטים [?] אבל לסכן 6,000 איש בשביל סכסוך במרחק אלפי קילומטרים מהמולדת? לא בטוח.

הסינים חייבים לוודא שהאיום אמין מספיק שהאמריקאים לא ינסו אותו. כי אם הם כן ינסו, אם הסינים ישמידו נושאת מטוסים, הם יחוו את מלוא הזעם האמריקאי עליהם. תקיפה של נושאת מטוסים אמריקאית תהיה הסלמה חדה שתהפוך את הסכסוך מכזה בין סין לווייטנאם לסין וארה"ב. ארה"ב תרצה לנטרל את האיום הסיני ולמנוע אבדות נוספות. עם 6,000 הרוגים הנשיא כנראה לא יהסס לאשר תקיפות אסטרטגיות בלב סין בשביל לחסל את כוחות הטילים שלה, בעוד הצי האמריקאי משמיד את הצי הסיני וחוסם ספינות מלהגיע לחופי סין. בתרחיש כזה המלחמה תתארך וסין תחווה נזקים משמעותיים לכוחה הצבאי והכלכלי ותסתכן במרד נגד המפלגה הקומוניסטית [מקור].

המסקנה של התרחיש ההיפותטי שלנו שסין רוצה ליצור איום שיהיה מספיק גדול להרתיע את

ארה"ב מלהתערב בסכסוך אזורי, מחשש להסלמה מהירה שתפגע בכוחות אמריקאים. אם האיום הסיני לא יהיה גדול מספיק וברור מספיק, הם מסתכנים שארה"ב בכל זאת תתערב בסכסוך ותכריח אותם לממש את האיום, מה שיהפוך את הסכסוך האזורי למלחמה כוללת נגד מעצמת על.

ממה מורכב איום כזה? מכלים שמטרתם להשמיד כוחות ים ואוויר, כמו צוללות, מערכות נגד מטוסים וטילים נגד ספינות. אני רוצה ברשותכם להתמקד בטילים נגד ספינות מפני שהם מוצר מעניין ופחות מוכר של התעשייה הצבאית הסינית.

נושאות מטוסים הן עמוד השדרה של הצי האמריקאי, משמשות להקרנת כוח, השגת עליונות ימית וביצוע תקיפות אוויריות גם במקומות רחוקים מבסיסים אמריקאים. כספינות הן מאסיביות: כל נושאת מטוסים שוקלת כ-100 אלף טון(!) ועליה משרתים כ-6,000 אנשי צוות. עם המטוסים שלה וספינות התקיפה שמגנות עליה, נושאת המטוסים היא מטרה מפתה מאוד אך גם קשה מאוד לתקוף.

הפתרון של הסינים לבעיה הוא להפציץ את נושאת המטוסים עם טיל בליסטי. כן, מאלה שיוצאים מהאטמוספירה וחוזרים במהירות של כמה מאך. הסינים כיום עורכים ניסויים בשני טילים כאלה, ה-DF-21 ו-DF-26. מדובר בטילים שיכולים להיות משוגרים ממשגרים ניידים והם בעלי טווח שנע בין 1,500 ק"מ ל-3,000 ק"מ. כלומר טיל DF-26 יכול לפגוע בנושאת מטוסים בים סין הדרומי מטיבט [מקור].

הטילים האלו מציגים אתגרים מבצעיים לשני הצדדים: לאמריקאים מדובר באיום נייד, שיכול להסתתר בעומקה של סין, לירות ולהיעלם. במקרה של מלחמה בין ארה"ב לסין, גם מלחמה מוגבלת, ארה"ב תאלץ או ליירט את הטילים האלו או לחפש את המשגרים ולהשמיד אותם. האפשרות הראשונה קלה יותר לביצוע. לסינים יש אתגר ביצירת "Kill chain" שתוכל לאתר את מיקום נושאת המטוסים, להעביר אותו למשגר ואז לתקן את מסלול הטיל ע"י המשך הזנה של מיקום המטרה, שנעה ב-50 קמ"ש. "Kill Chain" כזו אולי תהיה אפשרית ע"י שימוש באינטליגנציה מלאכותית שתעבד בזמן אמת את המידע ותשלוט בטיל בזמן מעופו.

סיכום

נפוליאון בונפרטה אמר לפני 200 שנה: "סין היא אריה ישן. תנו לה לישון, כי כאשר היא תתעורר היא תזעזע את העולם כולו" [מקור]. סין התעוררה והיא החלה לזעזע את העולם. בראייתה היא חייבת להתגונן מארה"ב ולהבטיח שהחזרה שלה למרכז העולם לא תיעצר ע"י העליונות הימית האמריקאית. דיברנו בפרק על הצי המתחזק שלה, הבסיסים שנבנים לאורך נתיבי המסחר ובפרק הבא נראה איך סין רוצה לשבור את השרשרת האמריקאית ע"י שבירת החוליה החלשה שלה ☹ טאיוואן. על כל זאת ☹ ועוד ☹ בפרק הבא.